

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ SURVIVAL У КІНОДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ТРИЛОГІЇ “THE MAZE RUNNER”)

Іванотчак Н. І.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології*

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
ORCID ID: 0000-0001-8430-7752*

Садівська С. А.

магістр філології

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
ORCID ID: 0009-0006-3080-946X*

Ключові слова: *концепт,
вербалізація, виживання,
когнітивні ознаки,
англомовний кінодискурс.*

Статтю присвячено вивченню особливостей семантико-когнітивної об'єктивації концепту SURVIVAL у англомовному кінодискурсі (на матеріалі трилогії “The Maze Runner”). Основний результат дослідження полягає у виявленні лексичних засобів вербалізації концепту SURVIVAL та описі його основних диференційних когнітивних ознак. Аналіз концепту SURVIVAL здійснюється за допомогою методики компонентного аналізу на матеріалі словникових дефініцій із виокремленням сем з англомовних лексикографічних джерел, що відображає специфіку фрагменту мовної картини світу на позначення SURVIVAL, а також застосовуються контекстуальний та концептуальний аналіз, когнітивно-дискурсивна інтерпретація дискурсивних контекстів SURVIVAL. Дослідження вербалізації здійснюється на матеріалі англомовного кінодискурсу антиутопії, оскільки він відзначається різноманіттям вербальних засобів вираження поведінкових концептів. Встановлено, що лексичними засобами об'єктивації концепту SURVIVAL у кінодискурсі є лексема-ім'я концепту (survival, to survive та інші похідні від них слова), а також синоніми лексеми (to last, to save, to make, to escape, to exit, to look for a way out, to get away, to stay alive). Всі вони розкривають зміст концепту та є елементами його ядерної зони. У визначенні SURVIVAL домінантними семами є state та continuing to live, continuing to exist, що актуалізують домінантні когнітивні ознаки: стан існування, попри небезпеку, подолання небезпеки, уникнення небезпечної ситуації. Периферійні елементи концепту SURVIVAL включають лексеми alive, to keep (that way), to run, to find (shelter). Диференційними когнітивними ознаками концепту SURVIVAL, відповідно до дослідження, можна вважати такі установки, як “following the rules” (to lead, do what sb. says), “keeping silent”, “never stop moving”.

VERBALIZATION OF THE CONCEPT OF SURVIVAL IN CINEMA DISCOURSE (BASED ON THE MATERIAL OF “THE MAZE RUNNER” TRILOGY)

Ivanotchak N. I.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of English Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
ORCID ID: 0000-0001-8430-7752*

Sadivska S. A.

*Master in Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
ORCID ID: 0009-0006-3080-946X*

Key words: *concept, verbalization, survival, cognitive features, English-language film discourse.*

The article is devoted to the study of semantic and cognitive objectification of the concept SURVIVAL in the English film discourse (on the material of “The Maze Runner” trilogy). The main result of the study is the identification of the lexical means of verbalising the SURVIVAL concept and the description of its main and differential cognitive features. The analysis of the SURVIVAL concept is carried out using the technique of component analysis on the basis of dictionary definitions with the selection of semes from English lexicographic sources, which reflect the specifics of the fragment of the linguistic world picture denoting SURVIVAL, as well as contextual and conceptual analysis, and cognitive-discursive interpretation of SURVIVAL discourse contexts. The study of verbalisation is carried out on the material of the English dystopian film discourse, since it is characterised by a variety of verbal means of expressing behavioural concepts. It has been found that the lexical means of objectification of the SURVIVAL concept in film discourse are the lexeme-name of the concept (“survival”, “to survive” and derived words m), as well as synonymic lexemes “to last”, “to save”, “to make it”, “to escape”, “to exit”, “to look for a way out”, “to get away”, “to stay alive”. All of them reveal the meaning of the concept and are elements of its core zone. In the definition of SURVIVAL, the dominant semes are state and continuing to live, continuing to exist, which actualise the dominant cognitive features: the state of existence despite danger, overcoming danger, avoiding a dangerous situation. Peripheral elements of the SURVIVAL concept include the lexemes “to keep (that way)”, “to run”, “to find (shelter)”. The differential cognitive features of the SURVIVAL concept, according to the study, are “following the rules” (to lead, do what sb. says), “keeping silent”, “never stop moving”.

Вступ. Когнітивна лінгвістика є на сьогодні одним з домінуючих напрямів лінгвістичних студій і становить новий етап у вивченні зв'язку мови з мисленням. Лінгвістичні дослідження прагнуть до вивчення мови як певної системи репрезентації знань, що безпосередньо пов'язується з вивченням загальних принципів та механізмів співвідношення когнітивних та мовних структур. Важливим вектором розвитку цього напрямку є дослідження соціально значущих концептів. Актуальним у реаліях сьогодення є вивчення вербалізації концепту SURVIVAL. Англомовний кінодискурс антиутопії є цінним матеріалом для такого дослідження,

оскільки відзначається наявністю різноманіття вербальних засобів вираження поведінкових концептів. Тому вважаємо доцільним вивчення семантико-когнітивної об'єктивації концепту на матеріалі трилогії “The Maze Runner”.

Кінодискурс – це складне, смне, багатоаспектне, гетерогенне утворення, що має розширену структуру. Поняття «кінодискурс» тісно пов'язане з поняттями «кіносценарій», «кінотекст» і «кінодіалог», останньому з яких, своєю чергою, відводиться роль фрагменту кінодискурсу [1, с. 41–46]. Кінотекст часто визначають як аудіомедіальний текст. До аудіомедіальних можна віднести

тексти, яким потрібне позамовне середовище. Кінотекст – це особливий вид аудіомедіального тексту. Він зафіксований у письмовій формі, але надходить до одержувача через немовне середовище в усній формі, яку він сприймає на слух, причому екстралінгвістичні допоміжні засоби різною мірою сприяють реалізації задуму сценариста [2, с. 203]. Концепт SURVIVAL доречно досліджувати саме на матеріалі кінодискурсу, адже останній, як унікальне культурне утворення, різнобічно розкриває концепт та володіє можливостями формування смислу для глядача.

Матеріали та метод. Методика комплексного дослідження концептів передбачає застосування інтегрованого підходу з використанням синтезу прийомів і процедур, які перебувають у методологічній площині як когнітивної лінгвістики, так і семантики та дискурсивного аналізу. Концепт є базовою одиницею когнітивної лінгвістики та основним засобом представлення знань. Вивчення концепту через мову вважається найдоречнішим способом аналізу, адже дозволяє визначити його концептуальні ознаки та структуру [3, с. 44; 4, с. 131].

Першим етапом в усіх дослідженнях є виявлення мовних одиниць, які репрезентують відповідний концепт, їх словникових та мовленнєвих контекстів. Аналіз вербального вираження концепту передбачає дослідження як імені концепту, так і сукупності позначуваних ним значень. Саме тому вивчення словникових дефініцій, які найчіткіше реєструють мовні засоби реалізації концепту, дає можливість системно підійти до вибору лексичного матеріалу в рамках подальшого дослідження [5, с. 59].

Щоб виокремити найбільш поширені ознаки імені концепту SURVIVAL, складено список найбільш вживаних слів у дефініціях: *state* – 21, *continuing to live* – 17, *continuing to exist* – 15, *difficult conditions* – 13, *despite danger* – 12, *wanting* – 10, *not to fail* – 9, *not to be destroyed* – 8 [6–11].

Отже, у визначенні SURVIVAL домінантними семами є *state* та *continuing to live, continuing to exist*, що актуалізують домінантні когнітивні ознаки: *стан існування попри небезпеку, подолання небезпеки, уникнення небезпечної ситуації*.

Беручи до уваги найбільш поширені семи у складі дефініцій [6–11], можна визначити, що наявні два провідні напрями значення лексеми *survival*:

1) збереження здатності до існування/життя у складних умовах (активна позиція): *continuing to live, continuing to exist, difficult conditions, despite danger*.

2) бажання уникнути небезпеки, ризику для існування (унікальна позиція): *wanting not to fail, not to be destroyed*.

Концепт SURVIVAL розглядається як потенційно закладена в ньому здатність вербалізувати когнітивні ознаки, пов'язані з виживанням, у носіїв мови в процесі його актуалізації в мовленні. Цей потенціал являє собою сукупність усіх можливих когнітивних ознак, що пов'язані із семантикою збереження життя.

У ході дискурсивної актуалізації лексем, які вербалізують концепт, реалізується лише обмежений набір оцінок, що пов'язано із залученням у кожній окремій ситуації конкретних цінностей, переконань і установок, емоцій та почуттів учасників. Тобто в актуалізованому в дискурсі концепті колективне знання переломлюється через особистий досвід і особисте емоційно-оцінне переживання мовців відображає бачення фрагменту дійсності з індивідуальних і загальних суспільних позицій [12, с. 134–138; 13, с. 233–236].

Результати. У ході дослідження з'ясовано, що головним лексико-граматичним засобом вербалізації концепту SURVIVAL у кінодискурсі насамперед виступає лексема-ім'я концепту *survival* та похідні від неї іменники, дієслова, прикметники, наприклад:

Incredible. A night in the Maze. And a Field Hand's one of the first to survive it... (00:20:56) [14].

У наведеному прикладі описується ніч, проведена одним із героїв фільму в Лабіринті. Акцентується увага на тому, що ця людина вижила під час перебування в зазначеному просторі. Семантика виживання передана за допомогою дієслова *survive*. Ім'я досліджуваного концепту представлене у кінотексті в різних формах дієслова, наприклад:

And no one has ever survived a night in the maze (00:25:30) [14].

No one survives a night in the maze. We just gotta forget about him (00:27:40) [14].

Повна, не похідна, назва концепту представлена у такому прикладі:

It's amazing what people can accomplish when their survival's at stake. Squeeze them hard enough, there's nothing they can't do. No line they won't cross (01:04:39) [14].

Слід звернути увагу на семантику, якої набуває лексема *survival* у контексті наведеного прикладу та самого фільму. Виживання є сенсом існування героїв, життям яких керують таємничі члени Департаменту. Вони не сприймають підлітків як людей, ставляться до них як до запрограмованих роботів, єдине завдання яких – вижити будь-якою ціною. На це, зокрема, вказує й використання емоційно-забарвленої лексики, за допомогою якої ознаки неживих предметів переносяться на людей (*squeeze them hard enough*), підкреслюючи маріонетковість підлітків та загальну безвихідь їхнього становища.

Самі герої кінострічки також називаються *survivors*, однак ця лексема використовується на їх позначення лише після того, як вони змогли вижити у Лабіринті. Це вдається лише небагатьом, тож сам процес виживання у Лабіринті є свого роду ініціацією героїв, яка для більшості з них приносить загибель:

Good. Now, what are we looking for out here? Signs of life. People. Survivors. Anyone who can help us (00:34:24) [14].

I wasn't expecting so many survivors, but... the more the merrier (01:01:11) [14].

Важливим аспектом у дослідженні є також те, що поняття виживання (*survival*) у контексті досліджуваного нами кінотвору тісно пов'язане із семантикою успіху:

At least we gave them the tools they'll need to survive. Maybe they'll succeed where we've failed. Are you really telling me that you're giving up? After everything? (01:05:57) [14].

У наведеному прикладі на семантичному рівні можна виокремити антонімічну пару значень *to succeed – to fail* (*Maybe they'll succeed where we've failed*). Під *succeed* тут мається на увазі *survive*. Через таку дихотомію, яка не передбачає інших варіантів для учасників випробування, підсилюється фрейм страху, неминучості, з'являється відчуття тривожності. Таким чином, створюється і сама атмосфера фільму-антиутопії, де виживання стає єдиною метою у життях персонажів.

Проаналізуємо такий приклад реалізації концепту SURVIVAL у кінотексті:

I wouldn't have made it without Minho (00:30:15) [14].

У прикладі розповідається про те, яким чином герої фільму вижили в умовах Лабіринту. Один із них зазначає, що не зміг би впоратися із випробуваннями без допомоги іншого персонажа. Лексема *to make it* реалізує тут семантику подолання певних випробувань, що контекстуально безпосередньо пов'язується із семантикою виживання.

Розглянемо такий приклад реалізації концепту SURVIVAL:

After what happened out there? He saved Alby's life! (00:35:21) [14].

У прикладі описується семантика порятунку життя, що реалізована за допомогою лексеми *to save*. Використання зазначеної лексеми максимально повно передає пов'язаність реалізованої нею семантики із наявністю небезпеки для життя, що виникає перед усіма, хто опиняється в Лабіринті. Отже, питання порятунку неперервно асоціюється саме із виживанням, адже у світі Лабіринту відсутні напівтони.

Проаналізуємо такий приклад реалізації концепту SURVIVAL:

They were all stung by the Griever. Serum saved their life, but... (00:38:16) [14].

У зазначеному прикладі аналогічно до попереднього реалізовано семантику порятунку життя, що безпосередньо пов'язана із концептом SURVIVAL. Зазначена семантика представлена в наведеному прикладі за допомогою дієслова *save*. Вона дозволяє передати атмосферу граничної ситуації між життям та смертю, у якій перебувають герої фільму під час знаходження в Лабіринті, тому саме дієслово *save* щонайкраще відображає семантику, притаманну концепту SURVIVAL.

Наступний аналізований приклад також містить реалізацію концепту SURVIVAL за допомогою дієслова *save*:

Don't. The Glade needs you. Save as many of them as you can (00:41:19) [14].

Один із героїв аналізованої кінострічки просить іншого врятувати із Лабіринту настільки велику кількість людей, наскільки це можливо, що дозволяє передати всю глибину критичності представленої в фільмі ситуації, ту межу життя та смерті, яка в ньому описується.

Розглянемо наступний приклад реалізації концепту SURVIVAL:

How long can we last? (00:46:45) [14].

У розглянутому прикладі спостерігаємо реалізацію концепту SURVIVAL за допомогою дієслова *last*, що у перекладі означає «протриматися». Використання зазначеного дієслова дозволяє передати семантику максимального збереження життєвих сил у той момент, коли це найбільше необхідно, і шанси на виживання зводяться до мінімальних. Перебування в Лабіринті визначає поведінку героїв аналізованої кінострічки, виносячи на перший план найголовніші цілі, серед яких пріоритетним є саме виживання.

Розглянемо наступний приклад реалізації концепту SURVIVAL:

What you're doing here is critical. The Chosen and their followers will save mankind (01:15:34) [14].

У наведеному прикладі концепт SURVIVAL реалізовано за допомогою дієслова *save*. Розглянутий уривок представляє опис одним із героїв аналізованої кінострічки місії, яка постає перед Обраним та його послідовниками – тут ідеться про порятунок усього людства, настільки глобальним є це завдання. Послугування авторами сценарію фільму в цьому випадку можливостями дієслова *save* є цілком виправданим, адже саме семантика порятунку є ключовою в наведеному аспекті реалізації концепту SURVIVAL.

Ще одним лексико-семантичним засобом вербалізації когнітивних ознак концепту SURVIVAL виступає у кінотексті словосполучення *look for a way out, look for an exit*. За його допомогою концепт SURVIVAL реалізується таким чином:

Then I assume you won't care if I die looking for a way out of here (01:02:15) [14].

У наведеному прикладі виразником семантики концепту SURVIVAL постає словосполучення *looking for a way out*. Зазначене словосполучення має значення «пошуків виходу із певної ситуації», якою у випадку з аналізованим фільмом постає перебування його героїв у Лабіринті, тому ідеться про пошук такого рішення, яке стало б для них рятівним.

Розглянемо наступний приклад реалізації концепту SURVIVAL:

We're looking for an exit, not new ways to die (00:18:20) [14].

У наведеному прикладі для вираження семантики концепту SURVIVAL використовується словосполучення *looking for an exit* зі значенням «пошук виходу». Це споріднює аналізоване речення із попереднім прикладом, де контекстуально вживання зазначеного словосполучення актуалізується критичністю ситуації, із якої необхідно шукати вихід, а саме перебуванням героїв у Лабіринті.

Ще одним виразником когнітивних ознак концепту SURVIVAL на лексико-семантичному рівні виступає лексема *escape*, якою автори аналізованого фільму послуговуються в таких контекстах:

Escape is all that matters! (00:17:35) [14].

A Maze Runner. And escape is all that matters (01:04:40) [14].

В обох наведених прикладах спостерігаємо актуалізацію концепту SURVIVAL за допомогою лексеми *escape*, що представлена іменником, опрідметнюючи семантику втечі із Лабіринту. Власне, сама можливість порятунку з Лабіринту постає єдиною можливим наслідком утечі звідти, тому використання іменника *escape* є виправданим.

Giving the RUNNERS a head-start in their escape (01:20:18) [14].

У наступному прикладі концепт SURVIVAL також актуалізовано за допомогою лексеми *escape*, що представлена іменником, опрідметнюючи семантику втечі із Лабіринту:

All these years trying to escape... This is the escape from out there! (00:13:10) [14].

У наведеному прикладі концепт SURVIVAL реалізовано за допомогою лексеми *escape*, яка представлена у двох морфологічних формах – як дієслово та як іменник. В обох зазначених випадках вона репрезентує семантику втечі із середовища, яке постає вкрай ворожим для героїв аналізованої кінострічки, а саме Лабіринту. Представленість реалізованого концепту дієслівною лексемою дозволяє передати семантику активності, іменникова ж лексема актуалізує семантику предметності зазначеного явища. Значення поняття, окресленого лексемою *escape*, адресує

глядача до вкрай незручного, дискомфортного та небезпечного стану, який переживають люди, котрі перебувають у Лабіринті, тому найнагальнішою їх потребою є втеча із нього.

До числа контекстуальних когнітивних ознак концепту SURVIVAL можна віднести також асоціацію виживання із слідування правилам: *following the rules, lead, doing what sb. says*:

Follow your lead, huh? (00:24:09) [14].

У наведеному прикладі семантика виживання, закладена до концепту SURVIVAL, реалізована за допомогою словосполучення *follow your lead*, що позначає слідування правилам, дотримання яких постає необхідним для успішного виживання героїв аналізованого фільму в умовах Лабіринту. Ця ж когнітивна ознака досліджуваного концепту простежується й у наступному прикладі:

Alby always says... Gotta keep up our spirits (00:10:38) [14].

Наведений приклад демонструє реалізацію семантики виживання, яка формує концепт SURVIVAL, за допомогою дієслова *say*, що разом зі вказівкою на ім'я одного із персонажів аналізованого фільму постає своєрідною апеляцією до авторитету, життєвий досвід якого може стати в нагоді у разі вирішення завдання із виживання.

Не лише слідування правилам, але й здатність мовчати, зберігати спокій є когнітивною ознакою концепту SURVIVAL на основі тексту кінофільму "The Maze Runner". На лексико-семантичному рівні це виражається через лексеми та словосполучення, які несуть значення *keeping silent*, наприклад:

Keep your mouth shut and do what I say (00:13:26) [14].

У наведеному прикладі семантика виживання, втілена в концепті SURVIVAL, представлена за допомогою словосполучень *keep your mouth shut* та *do what I say*, що є закличками припинити зайві балачки, які нікого ні від чого не врятовують, та дослухатися до тих людей, які дійсно мають необхідні в контексті виживання у Лабіринті знання.

Окремо слід звернути увагу на опис самого лабіринту – як смуги перешкод:

Every morning, when those doors open, they run the maze... (00:12:50) [14].

У цьому випадку подолання лабіринту як смуги перешкод має на увазі виключно втечу героїв фільму із нього. Дієслово *run* у наведеному прикладі вказує на спосіб, у який герої здатні врятуватися у сповненому випробувань Лабіринті – бігти та не зупинятися є єдиним способом отримати шанс на виживання у Лабіринті, який постійно міняє свою форму, випускаючи на волю хижаків, які полюють на кожного, хто опинився у Лабіринті.

Ця когнітивна ознака концепту SURVIVAL простежується й у наступному прикладі:

Never stop moving! (00:45:05) [14].

Лексико-семантичним засобом вираження когнітивної ознаки концепту SURVIVAL, яку можна описати як *Survival is Moving*, тут виступає словосполучення *never stop moving*, яке стає свого роду кредом для героїв фільму.

Концепт SURVIVAL виражається у мовленні героїв фільму також за допомогою додаткових компонентів:

1) *alive*:

Yeah, but if I hadn't, Alby would still be alive (00:58:19) [14].

I'm the reason you're all still alive (00:24:13) [14].

Paige. She's still alive (00:18:09) [14].

I want them alive (00:56:41) [14].

No, but they weren't alive either (00:34:01) [14].

My God, you're alive (00:32:21) [14].

Лексема *alive* як засіб вираження когнітивних ознак концепту SURVIVAL є досить частотною у тексті. Вона вказує на результат виживання як процесу та позначає провідну ознаку поняття виживання (*survival*) – збереження життя, попри всі небезпеки та складнощі, які чатують на героїв фільму.

2) *to keep (that way)*:

It's my intention to keep you that way (00:18:12) [14].

Тут головну семантичну роль відіграє лексема *to keep*, яка вказує на збереження стану – у контексті фільму йдеться про збереження життя. Прагнучи будь-що вижити, персонажі об'єднуються та піклуються один про одного, адже діяльність у групі значно підвищує їхні шанси на виживання, тоді як одинакам вижити дуже важко.

3) *to save (life)*:

I'm trying to save your life (00:48:15) [14].

Find a cure, save the world (00:11:32) [14].

Saving my life (00:11:34) [14].

Порятунок (*save, saving*) є ключовим елементом концепту SURVIVAL – він стосується як порятунку себе самого, власного життя, так і порятунку життя товаришів. Безліч разів за сюжетом кінострічки персонажі жертвують собою, ризикують загинути, щоб врятувати когось з команди. Це свідчить про їхню людяність, здатність не втрачати співчуття навіть в умовах, де передбачена жорстка конкуренція за виживання, а слабші повинні гинути, щоб дати змогу вижити сильнішим.

4) *to escape*:

We never escaped (00:43:25) [14].

Вихід з Лабіринту здається єдиним можливим варіантом остаточно врятуватися для героїв. Вони прагнуть вийти з нього (*to escape*), щоб назавжди позбутися страшних монстрів та необхідності раз-

по-разу повертатися до Лабіринту. Однак за весь період перебування у Лабіринті ще нікому цього не вдалося (або ж інші гравці просто не знають про це). Саме тому деякі з персонажів зневірені в тому, що їм колись вдасться вийти з Лабіринту (*We never escaped*).

5) *to run*:

I run this place (00:46:32) [14].

Okay, run! Go! Go! (00:47:15) [14].

Why didn't you run? (00:47:11) [14].

I'm tired of running (00:46:38) [14].

Біг (*running*) – ключовий компонент виживання, що втілено й у самій назві кінофільму ("The Maze Runner"). Героїв фільму називають «бігунами» (*runners*), оскільки біг є основою їх виживання у Лабіринті. Бігти означає жити, тобто виживати (*survive*). Відповідно, біг можна вважати периферійною когнітивною ознакою концепту SURVIVAL, він пов'язаний з поняттям виживання не напряму, а опосередковано. Цей зв'язок розкривається у контексті самого кінотексту.

6) *get away*:

You're never gonna get away with this (00:15:32) [14].

It's like they're getting further away (00:16:14) [14].

Відповідно до словника "Merriam-Webster Dictionary" фразове дієслово *get away* означає "an act or instance of getting away" та має синонімічний ряд: *escape, break, breakout, flight*. У контексті наведеного прикладу ця лексема використовується на позначення втечі, виходу з Лабіринту, що означає виживання, проходження випробування.

7) *to find (shelter)*:

Gotta find shelter! (00:16:42) [14].

У цьому випадку периферійні когнітивні ознаки концепту SURVIVAL виражені лексемами *to find* (сема пошуку, у контексті досліджуваного кінотексту – пошуку засобів для виживання) та *shelter* (який містить сему безпеки, тобто місця, у якому героям фільму забезпечене виживання).

Висновки. Таким чином, за підсумками проведеного дослідження визначено, що лексико-граматичними засобами вербалізації концепту SURVIVAL у кінодискурсі є лексема-ім'я концепту (*survival, to survive* та інші похідні від них слова), а також синоніми лексеми *to survive*, такі як *to last, to save, to make, to escape, to exit, to look for a way out, to get away*. Всі вони розкривають зміст концепту та є елементами його ядерної зони.

Окрім того, можна виділити й деякі периферійні елементи концепту SURVIVAL, такі як лексеми *to keep, to run, to find (shelter)*. Когнітивними ознаками концепту SURVIVAL, відповідно до дослідження, можна вважати такі установки, як "following the rules" (*to lead, do what sb. says*), "keeping silent", "never stop moving". Відповідно, концепт SURVIVAL у трилогії фільмів "Maze Runner" виражений лексико-семантичними

засобами, які є похідними від імені концепту або його синонімами. Когнітивними ознаками концепту є семи «біг», «пошук», «рух», «слідування правилам», «мовчання». Ці семи та лексико-семантичні засоби, які їх репрезентують у кінодискурсі, розкривають периферію концепту, його зміст та вказують на правила, умови виживання у світі аналізованого кінофільму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Dynel M. Stranger than Fiction? A Few Methodological Notes on Linguistic Research in Film Discourse. *Brno Studies in English*. 2011. № 37. P. 41–46.
2. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue. Berkeley; Los Angeles : University of California Press, 2000. 332 p.
3. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 196 с.
4. Cognitive Linguistics: Foundations, Scope, and Methodology / T. Janssen, G. Redeker (eds.). Berlin; New York : Mouton de Gruyter, 1999. 269 p.
5. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр. 2008. 332 с.
6. American Heritage Dictionary. URL: <https://www.ahdictionary.com/> (дата звернення: 16.03.2022).
7. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (дата звернення: 16.03.2022).
8. Collins English Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/> (дата звернення: 16.03.2022).
9. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com/>.
10. Macmillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/>.
11. Merriam Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/>.
12. Морозова О.І. Дискурс як когнітивно-комунікативна подія. *Науковий вісник Волинського національного ун-ту імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство»*. 2010. № 7. С. 134–138.
13. Шевченко І., Морозова О. Проблеми типології дискурсу. *Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен*. Харків : Константа, 2005. С. 233–236.
14. The Maze Runner Scripts. URL: https://www.scripts.com/script.php?id=the_maze_runner_20830&p=2.

REFERENCES

1. Dynel, M. (2011). Stranger than Fiction? A Few Methodological Notes on Linguistic Research in Film Discourse. *Brno Studies in English*, 37, pp. 41–46.
2. Kozloff, S. (2000). Overhearing Film Dialogue. Berkeley; Los Angeles: University of California Press.
3. Martyniuk, A. (2011). *Slovník osnovnykh terminiv kognityvno-dyskursyvnoyi lingvistiku* [Dictionary of Cognitive and Discursive Linguistic Terms]. Kharkiv : V. Karazin KhNU. 196 p. [in Ukrainian].
4. Janssen, T., & G. Redeker, G. (Ed.) (1999). Cognitive Linguistics: Foundations, Scope, and Methodology. Berlin; New York : Mouton de Gruyter.
5. Prykhodko, A. (2008). *Kontsepty i kontseptosystemy v kognityvno-dyskursyvnii paradymi linhvistyky* [Concepts and concept systems in cognitive and discursive linguistic paradigm]. Zaporizhzhia: Premyer. 332 p. [in Ukrainian].
6. American Heritage Dictionary. Retrieved from: <https://www.ahdictionary.com/>.
7. Cambridge Dictionary. Retrieved from: <https://dictionary.cambridge.org/>.
8. Collins English Dictionary. Retrieved from: <https://www.collinsdictionary.com/>.
9. Longman Dictionary of Contemporary English. Retrieved from: <https://www.ldoceonline.com/>.
10. Macmillan Dictionary. Retrieved from: <https://www.macmillandictionary.com/>.
11. Merriam Webster Dictionary. Retrieved from: <https://www.merriam-webster.com/>.
12. Morozova, O. (2010). Dyskurs yak kognityvno-komunikatyvna podiya [Discourse as cognitive and communicative event]. *Naukovyy visnyk Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky. Ser. Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, 7, pp. 134–138 [in Ukrainian].
13. Shevchenko, I.S., & Morozova, O.I. (2005). Problemy typolohiyi dyskursu [To the problems of discourse typology]. Discourse as cognitive and communicative phenomenon. Kharkiv : Konstanta, pp. 233–236 [in Ukrainian].
14. The Maze Runner Scripts. Retrieved from: https://www.scripts.com/script.php?id=the_maze_runner_20830&p=2.